

Mezőgazdasági Népoktatás

MEZŐGAZDASÁGI ÉS TANÜGYI SZAKLAP

A GAZDASÁGI SZAKTANITÓK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési díj: egész évre 8 pengő. Az előfizetési és hirdetési díjak a Gazdasági Szaktanítók Orsz. Egyesülete pénztárának Tűrkevére az 54.135 csekkzámlán küldendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ
GYÖRFY GÉZA

Megjelenik havonként.
Szerkesztőség Cegléd 2. Kiadóhivatal
Turkeve. Az egyesület tagjai a lapot
:: tagdíjuk fejében kapják. ::

A lap kiadásáért felel: Györfy Géza. Cegléd. — Kiadótulajdonos: a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete. Makó.

Magyar gazdanevelés

Írta: Laurentzy Vilmos dr.

A történelmi magyar lélek elkövetkezendő megalkotásánál egyik legfőbb kérdés az, mi lesz a magyar földdel, mi lesz annak népével? Vajjon elkövetkezett-e már az a komoly népi politika, amely évtizedes közönyösség után őszinte lélekkel fordul a magyar nép felé.

A kiegyezés után bekövetkezett váratlan fel lendülésben gazdasági termelésünk, amely első sorban érintette a föld népének sorsát, nem a legtermészetesebb utat követte. Azt, amelynek földrajzi adottságai és történelmileg kifejlődött népi feltételei meg voltak. Törvényhozási intézkedésekkel nem azt a folyamatot indították meg, hogy állandóan szaporodó tőkebefektetéssel, szakszerű rátanítással a magyar földnek kincseit minél jobban kiaknázzák és oly állandóan mind tökéletesebbé való agrárgazdasági rendszert építsenek ki, amely a magyar földön élő nép létfeltételeinek leginkább megfelel. Hanem ehelyett, megszedítve a nyugati példáktól, egyszerre világkereskedelmesdit és világiparosdit akartunk játszani. A túlméretezésnek ez egyoldalú erőszakolása közepette természetesen a mezőgazdálkodás racionális felépítésére már nem jutott elég állami és ép ezért elég népi erő sem.

Míg ez a mesterkéltséggel fejlődés a nemzet erejét teljesen lefoglalta, addig a magyar föld és annak népe áldozata lett egy kereskedelmi-ipari tőkeuralom szűkkeblű önzésének. Ezen kívül a népi tömegek hiszékenységét és jóakarátú nekiindulásait pedig a politikai pártok használták ki nem egyszer elég lelketlenül. Hiába jajdultak fel ezek miatt előrelátó föld- és népmádók: Károlyi, Vadnai, Bernát, Darányi, Mailáth, Czettel. Komor jóslataikat legtöbbször fölényes kézlegyintéssel intézték el. A magyar népi lélek így aztán ma már sok helyen a hitetlenség, nadrágos gyűlölet szédítő örvényének szélein támoanyag. Szorgos kezek pedig céltudatos-

sággal munkálják az agrárnihilizmusnak kimélyítését. Az ügyesen elálcázott háttérből, ennek a ravasz izgatásnak eredménye gyanánt, időnként a parasztforradalom titkos tüzeinek véstjósuló fénye parázslik elő.

Ilyen politikai légkörben természetesen nem születethetett meg a föld népének sajátos életére szabott egységes és logikusan megszervezett iskola-rendszer. A gazda gyermekek kénytelenek voltak a mindenütt kéznél levő és a köztudatban minden utat megnyitó gimnáziumba özőlni. Nagy része nem birt az ő lelki világától idegen tanulmányokban haladni és el-elmaradozott. Félbemaradt, de nadrágos ember lett belőle. Urrá lenni csak a külszint megtarthassa, lassanként elpocsékolta az apai örökséget és végleg elszakadt a földtől. A nyomorúság bevitte végül a városba. E szomorú és egészségtelen fejlődésnek eredménye az a lehangoló díjnok-írnok típus, amelybe az ember lépten-nyomon beleütközött. Az elárvelt föld idegen kézre jutott és az általuk képviselt lélekbirtokállomány, szétszóródva a város ezerfajta életében, elpusztult. A falu meg-szégényítő függésbe jutott a várossal, mert nem volt művelt, szakképzett és lelki önállósággal bíró vezető gazdaosztálya.

A föld népe felé az általános figyelem a világháborúval kapcsolatosan fordult. Mindenkit meglepett az a teljesítő képesség, mit a hadrakelt magyar nép mutatott, mint katona és polgár. Akik velük együtt küzdöttek, az idegenek is, meggyőződtek arról, hogy emberi értékeik nem közönségesek. Az olyan szívesen kifigurázott magyar paraszt, a világháború legkomolyabb értéke gyanánt lett közismertté. Államfenntartó jelentősége még fokozódott a kommunizmus alatt, mikor helyes történel-

mi érzékkel nemcsak a csábításnak állott ellent, hanem a terrornak is.

A nemzetnek felébresztett lelkiismerete belátta, hogy a föld népét fel kell emelni, állambiztonságunk és történelmi fennmaradásunk érdekében a modern élet követelte magas kulturfokig. Ezzel az új földműves nemzedékkel kell pótolnunk azt a nagy emberhiányt is, amely a felsőbb osztályokban, a történelmi kiélttség természetes következménye gyanánt, egyre nagyobbodik. Ugyanakkor pedig eljövendő életfeladatunk számára elő kell őket készíteni szakműveltség nyújtása által. Főcélunk azt tartva, hogy megmaradjanak lelki egyéniségüknek azon a talaján, hol a legbiztosabban érzik magukat, tehát az agrárkörnyezetben. Legtermészetesebb tehát az volna, hogy a gazdaggyermeknek ily kifejezetten gazdanevelést pl. ne a gimnáziumban kapják meg, hanem abban az iskolában, mely őket egyben a legsajátosabb foglalkozásra képzi ki, tehát a mezőgazdasági iskolákban.

Arra is kellene törekedni, hogy ez agrártömegekből szelektálódjanak ki a szaktudósok, de a más tudós elemek is. Innen szivároghassanak fel a társadalom szerkezetének hajszálcsövein, a lapangó ősi tehetségek. A mesterséges visszatartás nem is méltányos a gazdátársadalom megbecsülése szempontjából sem. Azok a leendő, legmagasabb közgazdasági ismereteket elsajátított vezető egyéniségek, kik már gyermekkoruktól kezdve a föld lelkével összenőttek, a földműveltség tudományos rendszerének is bizonyára jobb megértői lesznek, mint bárki más.

A valóban nagy perspektívájú népi politika célkitűzése, melynek nyomait mindenütt látjuk, csak az lehet, hogy a föld népét ellássa, az elemi iskolától fel az egyetemig, a lehető legtöbb általános és szakműveltséggel és az újjá alkotandó magyar lélek alapjává tegye a két történelmi alkotó gondolatot: a *nemzethűséget* és az *állambiztonságot!*

Szemléltetési eszközök a gazdasági tárgyak tanításánál fiú osztályokban.

Irta: Matós István.

(Folytatás.)

Már rég megfedekeztem azon rövidke cikkemről, melyet még 1931. év őszén a gazdasági népiskolák akkor elmaradt kongresszusával kapcsolatos kiállítás alkalmával írtam. De ha a szerkesztői fiókból előkerült és napvilágot látott, úgy a beigért folytatása sem maradhat el, annál is inkább, mert a gazdasági tárgyak tanításának megkönnyítésénél a szemléltetési eszközök felhasználása, azoknak beszerzése, ill. összegyűjtése időszerűségéből ma sem veszített.

Könnyebb áttekinthetés végett a házilag elkészíthető, összegyűjthető és beszerezhető szemléltetési eszközöket tárgyak szerint csoportosítottam. A *talajművelés és növénytermelés* tanításához szükségesek: Gyűjtemény a helyi talajok alkotó ásványokból és talaj-nemekből, mely utóbbiakat tanulóinkkal együtt gyűjthetünk össze és a könnyebb összehasonlítás végett üvegfedélű ládikában helyezünk el. Teljesítési eljárásokat szemléltető magunkkészítette modellek vagy képek, felvételek. Talajművelési-, magtisztító-, vető, arató-, cséplő és terményt kiemelő gépek, eszközeink: eke, fogas, tárcsás-, lánc- és tüskeborona, henger egy és többszörös kapálógépek, rosta, triór, szelektor, kézi és fogatos vetőgépek, fűkaszálók és lógereblyék stb. amennyiben nem volnának, úgy azoknak miniatűr modelljeit, vagy legalább képeit szerezzük be. Trágyatelep házi elkészítését és a trágya helyes kezelését bemutató modell, vagy kép, műtrágya gyűjtemény, műtrágyaszóró gép képe, hazai (iskolai) műtrágyázási kísérletekről felvételek, képek és grafikonok. Csíráztató készülék, vetőmaggyűjtemény. A vidéken termelt mezőgazdasági és ugyancsak az előforduló gyomnövények gyűjteménye. Növényápolási eszközök és növényvé-

delmi anyagok gyűjteménye. Mezőgazdaságra hasznos és káros állatok preparátumai, faliképei, fejlődésüket, életmódjukat és kártételüket feltűntető képek, felvételek stb. (nagyon megfelelnek erre a célra a „Növényvédelemnek” színes mellékletei). A hazai kisgazdaságoknak, iskoláinknak természetábráit feltűntető grafikonok. Termények helyes elraktározását pl. magtári berendezést, takarmányrépa kupacolását szemléltető modellek, felvételek és képek.

Az *állattenyésztés körében* szükségesek: állatszobrok, állati csontváz, az állatok külső-, belső szerveit, csontvázát ismertető képek. Állattenyésztési falitáblák (Juhász féle), melyek a testrészeknek gyakorj hibás elváltozásait, pl. lovaknál lábállásait stb. tüntetnek fel. Az állatfajtákat ismertető színes képek. Az állatgyógyászatban leggyakrabban használt eszközök, anyagok (lázmérő, irrigátor, szűrőcsap stb.). Az állati élősködőket, betegségeket szemléltető preparátumok, vagy képek. Takarmányelőkészítő, fűlesztő gépek, eszközök: répavágó, szecskavágó, morzsoló, daráló stb. Ló és szarvasmarha fogazata, pata, szarv, patkógyűjtemény, gyapjúgyűjtemény. Tejkamra berendezése és tejkezelési eszközök: felcsatolható fejőszék, fejőszájtár, Ulax tejszűrő, úszós tejmérő, tejszállító kanna, fajsúlymérő, zsírmeghatározó, kisgazdaságok részére is beszerezhető főző, köpülő gépek, vajgyűrő eszközök és bejűtő stb. Baromfitenyésztési eszközök: keltetőgép, műanya, öntető és itató, tojásvizsgáló lámpa, tojásmérleg, csapófészek, tömőgép, lábgyűrű, számjelző stb. Végül a leg-szükségesebb méhtenyésztési eszközök és gépek.

(Folytatása következik.)

Gazdasági nevelés

Nagyon sok szó esik gazdasági oktatásról, szakoktatásról, szemléltető oktatásról, gyakorlati oktatásról, szóval mindenféle oktatásról; ellenben nagyon keveset hallunk, vagy egyáltalán nem, gazdasági nevelésről. Pedig, ha van nemzetnevelés, hazafias-, vallásos stb. nevelés, miért ne lehetne gazdasági nevelés is?

Most, amikor nem elégszünk és nem elégedhetünk meg a tömegoktatással, hanem „minőségre kell dolgoznunk”, nem tarthatjuk elégségesnek a száraz ismeretek nyújtását, betanítását, sőt még a szemléltető oktatásnál sem állunk meg. Többet kell tennünk. Annál is inkább, mert még hajlékony, munkátható, fiatal anyag van a kezünkben. Ezt a fiatal anyagot nem csak oktatni, hanem nevelni is kell és lehet, épenségszerűen oktatni, hanem nevelni is kell és lehet, éspedig gazdasági gondolkozásmódról, gazdasági tevékenységről. Téves volna az a felfogás, hogy a nevelés csak az elemi iskolára tartozik és a gazdasági iskolában csak oktatásról lehet szó. Igenis itt is nevelnünk kell, csak hogy más irányban. Az elemi iskolai nevelési célok mellé egy új nevelési cél sorakozik, amely ezeket a nevelési célokat teljesen új színezettel látja el. Pl. a gyermekeknek a társadalomnak gazdaságilag hasznos polgáraivá nevelni. Ebben bevonják az, hogy úgy magán, mint nemzetgazdaságilag hasznos polgárrá igyekezzünk tenni, tehát törekvést, tanulási vágyat ébresszünk fel bennük. Hogy szokásos kifejezéssel éljek, haladó gazda váljék belőlük.

A gazdasági iskolákban a kisgazdáknak, szegényebb iparosoknak és az u. n. nincsteleneknek a gyermekei járnak. Egy kissé módosabb gazda már polgárra, vagy gimnáziumba járattja gyermekét. A tanulók nagy százaléka olyan, hogy családjuknak nincsen földje egyáltalában, vagy legfeljebb egy kis kertje. A kiskunhalasi iskolában 58 fiú tanuló közül 6-nak van 5 kh.-nál több földje ill. szüleiknek, 6-nak 2—5 kh. 12-nek 2 kh-ig, 18-nak csak kertcskéje és 16-nak semmije sincs. 58 tanuló közül 18-nak földműves, 19-nek napszámos, 14-nek iparos, 7-nek egyéb foglalkozású az apja. Kisebb községekben, főképp ahol nincsen tanyarendszer, bizonyára a földművesek javára változik meg ez a kép, pl. Derecske. Ezt a vagyoni különbséget nem vesszük tekintetbe akkor, amikor a gyermekekben a gazdálkodás iránti vágyat igyekszünk felkelteni és a helyes, okszerű gazdálkodásra való törekvést akarjuk beléjük oktatni. A gazdálkodás iránti vágy felébredése felnőtt korára takarékosná teszi, azért, hogy majd legalább egy kis házacskát, kertcskét szerezzen, ahol gazdálkodási vágyát kielégíthesse. Ha a tanulóknak csak kis százaléka a mi nevelésünk hatása alatt igyekszik kertet, földet szerezni; nevelő munkánk eredményes volt, hazánkban, társadalmunknak hasznos munkát végeztünk.

Ellenben tekintetbe kell vennünk a fentemlített különbséget akkor, amikor a gazdálkodási vágy felébresztése után az egyes gyerek vagyoni helyzetének és egyéniségének legmegfelelőbb gazdasági ág titkaiba igyekszünk bevezetni. Mert föltétlenül igyekeznünk kell megismerni minden növendékünk vagyoni helyzete-

tét, sőt az egyéniségét, hajlamait is, hogy a legmegfelelőbb egyéni nevelést nyújthassuk.

Csak a gyermekek akikre otthon egy bizonyos nagyságú gazdaság vár, vagyis mezőgazdasággal foglalkoznak szülei, bizonyára több érdeklődést tanúsítanak a mezőgazdaság iránt, mint azok, akik otthon csak egy kis kertet látnak. Akiknek meg semmi földjük sincs, valószínű, hogy inkább a kertészet iránt lehet bennük érdeklődést kelteni, már csak azért is, mert egy kis kertés ház helyet könnyebben szerezhet, mint mezőgazdasági területet. Vannak olyanok különösen városban, akik egy-két osztályt elvégeznek, azután meg iparosnak mennek. Az ilyenekben is a gyümölcskertészet, szőlészet iránti hajlamot tapasztalhatjuk, vagy kell érdeklődésüket felkeltenünk. Az iparos, ha egy kis pénzcskét összegyűjt, rögtön igyekszik egy kis kertet szerezni gyümölcsösrel, szőlővel, hogy legyen hol ünnepnapjait, pihenő óráit kellemesen eltölteni. Mindezeket tekintetbe véve föltétlenül eszerint kell az egyes egyénnel mezőgazdasággal, vagy kertészettel foglalkozni alaposabban.

Az eddigiekből kitűnik, hogy a gyümölcskertészet, szőlészet a gazdasági népiskolák tananyagában nemzetgazdasági fontosságánál fogva is igen nagy szerepet kell hogy betöltsön. Annál is inkább, mert a kisgazdák gyümölcsstermelésben talán leghátrább vannak, sőt egyes vidékeken sehol sincsenek. Nem akarom azt mondani, hogy a gazdasági iskolák tananyagában nem foglal el neki megfelelő helyet. Csak céljaim érdekében fejtettem ki ehelyütt is a kertgazdaság fontosságát.

A nevelésnek — tudjuk — igen hathatós eszköze a munka, a tevékenység. A gyermeknek tevékenységi készségét föltétlenül fel kell használnunk a nevelésben. Utat kell engednünk ebbeli ösztönének megnyilvánulásához és azt helyes irányban vezetnünk. Ha sikerült valamely tárgy iránt az érdeklődésüket és cselekvőképességüket felkelteni, hacsak lehet rögtön módot is adjunk ahhoz, hogy azt végre is hajtsák.

Most akarom összehozni a gazdasági nevelést és a tevékenységet a gyümölcsstermeléssel. Hogy éppen a gyümölcsészettel, az egyrészt azért van, mert ezt igen fontosnak tartom, másrészt mert ezzel legkönnyebb. (Én is a dolog könnyebb és egyszerűbb oldalát fogom meg. Nagyrészt azért, mert az egész eszme, melyet itt felvettem, még kiforrottan bennem, de gondolom, hogy módját lehet majd ejteni annak, hogy más tárgyakkal is össze lehessen hozni. Törekedni fogok ezt a tárgyat alaposabban kimélyíteni és minden tárgyra kiterjeszteni.) Azért a legkönnyebb, mert ebben a tárgyan lehet leghamarabb igen erős cselekvési vágyat felkelteni és azt kivételre is vinni. Tapasztaltam, hogy a gyerekek a szemzéssel, oltással igen igen szeretnek foglalkozni. Nagyon szeretnének ők maguk oltani, szemezni és igen nagy a vágyuk arra, hogy eredményesen is végezzék azt. A nagyközönség, melyet a gazdasági iskola érdekel, a gazdasági oktatás csúcspontját az oltani tudásban látja. „Hát még oltani sem tanították meg.” — Kérdezhetnék. És nem egészen helytelenül. A napokban történt, hogy gazdasági téren

A CEGLÉDI GAZDASÁGI ISKOLA

nagyteljesítményű, magas vérű

yorkschireisertésenyésztésből már **1 P. 20**
fillérért szállít tenyész malacokat
Per kgr. ab C e g l é d. Nagytestű, kiváló téli tojó, ne-
mesített **fehér magyar**, többszö-
rösen díjazott **fehér leghorn** és
nemesített **magyar kenderma-
gos tyúk**októl származó
keltető tojások
darabját Cegléden 20 fillérért adja.A baromfitelep állami ellenőrzés alatt áll,
tehát vérfelújítás szempontjából is ajánlom a
társintézeteknek tenyésztojásaink beszerzését.

számot tevő ember gazdagylésen szóvá tette, hogy a gyerekeket nem tanítjuk meg oltani, szemezni. Az olyan oltási gyakorlat azonban nem elég, amilyentélen a tanteremben lehet végezni száraz galyakkal. Ők eredményt is szeretnének látni. Még egy felnőtt embernek is nagy örömet szerez az alkotás, egy új nemes fának az életre hozása, az első néhány szemzéséncék megfogamzása, mellyel bizonyítva látja tudását, képességét. Addig egy ember sem meri azt mondani magáról, hogy tud oltani, szemezni, amíg ezt ki nem próbálta és az eredmény meg nem erősítette. Ezért a gyermeket is hiába tanítjuk száraz galyakon oltani; mégsem tud, nincs bizalma önmagához, mert eredményt nem látott. Otthon nincs mindenkinek módja ahhoz, hogy hazamenve az iskolai hallás után rögtön neki fogjon oltani. S ha erre biznánk csak a begyakorlást, nagyon kétes volna tanításunk eredménye. Módot kell tehát nekünk adni arra, hogy az iskolánkban vezetésünkkel ezt meg is tehesse. Ezt megtehetjük ősszel szeptemberben, amikor is az avó szemzést még nagyon jól lehet végezni. És pedig az első osztályosokkal. Az első osztályosok természetesen a gyümölcskertészethez még mit sem értenek. Attól azonban nem kell félnünk, hogy ezzel a tanulmány rendje szerint sok ismeretnek elébe vágunk. Nekünk ugyanis nem kategóriákat, rendszereket kell tanítanunk. A rendszerek csak a tudósoknak valók. A téli félévben lesz ugyanis bőven időnk a szétszort ismereteket, illetve ezt a közbe eső ismeretegységet rendezni, megfelelő helyre beilleszteni.

Szeptemberben tehát az első órákban pl. két tanítási egységben előkészítjük a szemzést. Egyikben a fa szövettanát dolgozzuk fel különös tekintettel a cambium fontosságára. A másikban a szemzést magát, s utána rögtön következék begyakorlásként a szemzés keresztülvitele. E szemzés céljára ne sajnáljon az is-

kola rászáni 100—200 olesőbb fajta csemetét és a faiskolában egy kis helyet. A faiskola rentabilitásának esetleg rovására meg kell ezt tenni, mert különben a mi iskolánkhoz ez irányú tanítása eredménytelen lesz. Minden gyerekre jusson 5—10 vadonc szemzésre. A szemzésbe a gyerekeket megfelelő számmal ellátva egyenként, személyes felügyeletünk alatt kell bevezetni. Két szemet is tegyen bele a gyerek egy részt gyakorlat, másrészt biztonság kedvéért. De ne egyszerre, hanem ha egyszer végig ért visszafelé jövet tegye a másodikat. Így mire az elsőhöz visszaér, a második szem már gyakorlatban kerül bele. Míg a legelső szemzés legrosszabb volt s tán meg sem eredne, a legutolsó legjobb lesz és meg is fog eredni. Így minden fájában lesz legalább egy jó szem. Ettől kezdve ezt az 5—10 drb. fát sajátjának kell, hogy tekintse. Azaz, kiki a maga fáját kezelni fogja harmadéves koráig, amikor is már a koronaalap kialakítását is maga fogja vezetni. Ezekből a fákból egy-két közepes minőségűt a végén neki ajándékozunk, mint saját munkájának a gyümölcsét. Ezt már szemzéskor közölni kell velük, hogy annál nagyobb legyen a buzgalom. A nyári szünet alatti teendőket magunk végeztetjük. Azonban fog akadni olyan buzgó gyerek, aki még nyáron is elfog látogatni, hogy a fát megnézzék, és a szükséges munkákat elvégezze rajta.

Ugyanígy lehet tavasszal néhány vadonco oltással nemesíteni tanulmány céljából. — Mikor a fáját megkapja, az elültetés ismereteit felelevenítve és bemutatva hazabocsátjuk s ezt ő is otthon azonnal végre is hajtja kapott fáival.

Igy a tanulókat föltétlenül gazdasági tevékenységre neveljük. És ez a fontos, a tevékenység, mert csak ezzel mozdíthatjuk elő gazdáink haladását.

Ehhez hasonlóan más tárgykörbe lehet belekapcsolni a tevékenységet. Csak az a fontos, hogy ez ne robotmunka legyen. Ne azt érezze a tanuló, hogy ez az iskola hasznáért kell csinálnia, hanem azért csinálják vele, hogy ő neki legyen belőle haszna, ő tanuljon belőle.

Kiskunhalas.

Cséke Zoltán,
o. gazd. szaktan.Minden mezőgazdasági szakoktatóknak, szak-
tanítóknak és gazdáknak nélkülözhetetlen**POLÓNYI MANÓ**

kiváló gyakorlati szakmunkája:

„A magyar parlagi baromfi védelme”

és

„Baromfinemesítés elméletben és gyakorlatban”

Ára szaktanítóknak és a lapra hivatkozónak 6 P helyett 4.50 P és még ezen kívül ingyen mellékletként kapják Molnár Pál: „Hogyan lehet a tyuktenyésztés a falu életének könnyítője?” című könyvet is. — Megrendelhető a Magyar Parlagi Baromfiakat Nemesítő Országos Szindikátusánál: Budapest 72. Postafiók 22.

—≡K Ü L Ö N F É L É K≡—

A magyar búza világsikere.

Hivatalos megállapítások — a kétségbenemvonható számok és mérések — igazolják, hogy a magyar búza ez évben döntő sikert ért el a világpiacon. Az idei búzaminőség kiválóságát mutatja az a tény, hogy 81 kilónál könnyebb fajsúlyú búza nem termett Magyarországon. Minden szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy ebben a sikerben némi része van az Önálló Gazdasági Népiskoláknak is, mely intézmények ötven évi céltudatos, kitartó munkájukkal nagyban hozzájárultak annak az értelmes, komoly gazda nemzedéknek a kineveléséhez, mely ezt a kimagasló eredményt el tudta érni.

Az alábbiakban ismertetjük a földmivélsügyi minisztérium vonatkozó jelentését:

A földmivélsügyi minisztérium a búzatermelés egysegítésére irányuló terv végrehajtása során állami ellenőrzés mellett való szaporítás céljából 1932 őszén az ország különböző vidékein fekvő 350 gazdaságnak minőségbúza-vetőmagot osztott ki. E vetőmagból származó idei búzatermésből átlagmintákat vettek amelyeket a Vetőmagvizsgáló Allomás és a Gabona- és Lisztkísérleti Allomás részletes vizsgálatnak vetett alá. A szaporító gazdaságok által ezideig beküldött mintáknak kétharmad részét vizsgálták meg és e vizsgálatok azt mutatják, hogy a kiosztásra került minőségbúzavetőmagtermésnek hektoliterűly 81—86,5 kilogramm között mozog, vagyis 81 kilogrammnál könnyebb fajsúlyú búza egyáltalán nem fordul elő. A száraz sikértartalom megállapításán kívül kiterjesztették még a vizsgálatokat az 1000 szemsúly, nedves sikértartalom, vízfelvőképesség, duzzadási idő és ellágyulási fok megállapítására is és az így nyert összes eredmények egybevetése azt igazolta, hogy a kiosztott minőségbúzavetőmag terméséből örölhető liszt — tekintet nélkül arra, hogy a búzát mely országrészben termelték — 78 százalékban megfelel annak a kivánalomnak és előírásnak, amelyet a külföldi piac a Manitoba-búzával szemben támaszt. Mivel pedig a búza a sikérmennyiség szempontjából aratás után bizonyos fermentálódáson, utóérési folyamaton megy keresztül, okvetlenül számítani lehet arra, hogy a fennmaradó 22 százalék is — amelyből mostismár kitűnő liszt örölhető — az utóérési folyamat befejezése után még annyira megjavul, hogy ez a 22 százalék is eléri az előbbi 78 százalékos minőségfokát.

Feltétlenül kívánatos tehát, hogy a gazdák nemcsak országos érdekből, és az eddiginél nagyobb mértékben térjenek át e minőségbúzának termelésére.

Az ellenőrzés alatt kitermelt, illetve szaporított búzából még körülbelül 2500 vagon áll a Növénytermelési Hivatalnál a gazdák rendelkezésére, amely mennyiség akár kedvezményes készpénzár ellenében, akár pedig csere út-

ján vehető igénybe. Tekintettel a vetési idő közelségére, az ilyen vetőmagot igénylő gazdák igénybejelentésükkel mielőbb forduljanak a Növénytermelési Hivatalhoz (Budapest, V., Kosuth Lajos-tér 11).

Felhívás

A Mezőgazdasági Népoktatás szerkesztősége felkéri az Önálló Gazdasági Népiskolák igazgatóságait, hogy iskoláik termés eredményeit illetve a várható eredményt egy tájékoztató cikkben foglalják össze és lehetőleg 2 héten belül, de legalább szeptember hó végéig a szerkesztőhöz küldjék meg. Igen kívánatos volna, ha ebben a tájékoztató közleményben az egyes iskolák jeleznék azt is, hogy terményben, tenyész állatokban, facsemetékben van-e és mennyi feleslegük és hogy hajlandók volnának-e feleslegüket esetleg csere útján is valamelyik más testvér iskolának átengedni és milyen feltételek mellett.

A szerkesztőség úgy gondolja, hogy az egyes iskolák közt a kapcsolatot ezúton is szorosabbá és közvetlenebbé lehetne tenni amellett, hogy ezek a cikkek az iskolák intenzív gazdasági munkájáról a nyilvánosságot is kellőképpen tájékoztatnák.

Fajlesztő szétküldése.

A M. Kir. Ampelológiai Intézet ebben az évben is termel eladásra *fajlesztőket és pedig nemcsak vörös, hanem sűrített, nagy cukortartalmú mustok erjesztésére is*. Ez utóbbiaknál különösen fontos, sőt szükséges a fajlesztő alkalmazása. Nagyobb hatás elérése végett szükséges az élesztőfajta célszerű megválasztása, például aszujellegű, sűrített, kénezett, rothadt, vörös stb. mustra mindég a megfelelő élesztőt kell használni. A megrendelésnél tehát meg kell írni: 1. a nevet és pontos címet; 2. milyen fajtájú és mennyi mustot kívánnak beoltani; 3. rothadt-e a szőlő, kénezik-e a mustot s mennyi a hozzávetőleges cukortartalma; 4. mikor lesz a szüret. Az élesztő elkészítése két hetet vesz igénybe, tehát azt a szüret előtt két-három héttel kell kérni. A szőlőspazdák érdeke, hogy a felsorolt adatokat pontosan írják meg s az élesztő megválasztását az intézetre bízzák, nehogy például kénezett mustot beoltsanak olyan élesztővel amely aszút jól erjeszt ugyan, de nem tűri a kénezést, vagy fordítva. Az élesztő ára adagonként 8 pengő (üreggel, portóval, ajánlási díjjal együtt). Az összeget lehet előre beküldeni, vagy kifejezetten kell kérni az utánvételezést. Az intézet arra kéri a szőlősgazdákat, hogy a jövő év tavaszán a beoltás eredményét felosztás bevárása nélkül, közérdekből közöljék. A fajlesztő megrendelhető a M. Kir. Ampelológiai Intézetnél, Budapest, II., Herman Ottó-út 15.

